

MAHARĪRIA MA ŨHOTANI

Lesoni 1 ya Oktoba 4, 2025

"Gĩa na hinya na
ũũmĩrĩrie mũno.
Menyagĩrĩra gwathĩkagĩra
watho wotho ũrĩa
ndungata yakwa Musa
aagwathire wĩkage;
ndũkanagarũrũke na
mwena wa ũrĩo kana wa
ũmotho ũũtige, nĩgeetha
ũgĩĩage na ũhootani kũrĩa
guothe ũrĩthiiga"

Joshua 1:7, NKJV

Thutha wa mĩaka 40 ya kũrũra, rũciaro rwerũ nĩ rweyũkĩĩrie, na ihinda rĩgakinya rĩa gũtharĩkĩra Bũrũri wa Kĩranĩro. Musa nĩ akuĩte, na mũtongoria mwerũ agathuurwo nĩ Ngai wa wĩra ũcio: Joshua.

Mbere ya kũingĩra itharĩkĩra, erĩ o mũtongoria mwerũ na rũciaro rũu magĩtwo nĩguo magĩe na mwĩhoko mũkinyanĩru na Ngai.

Ta rũciaro rũrĩa rũrĩ ho (ithuuĩ) tũrũgamĩte mũhaaka-inĩ wa Kanani ya igũrũ, rĩtana rĩtheru no rĩrahũra ngengere na hinya mũnene: “Gĩa na hinya na ũũmĩrĩrie mũno” (Josh. 1:7).

Ũtarĩrĩria (Joshua 1:1-3):

Musa na Joshua

Mũhanĩre wa ibuku

Ũtungata wa Joshua (Joshua 1:4-9):

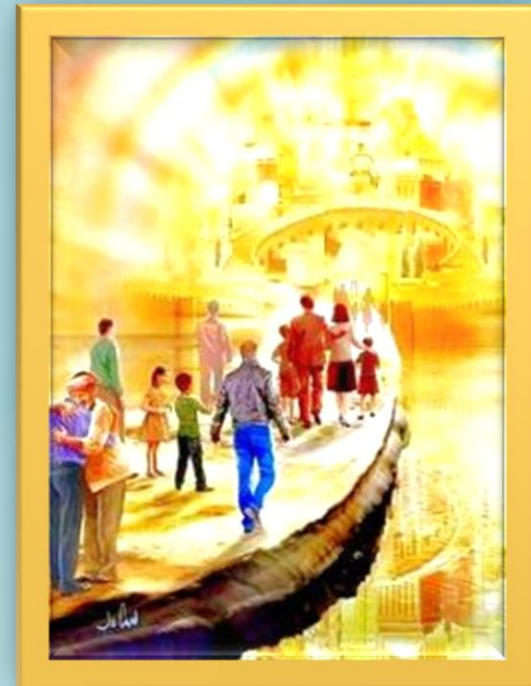
Kũgaya ciĩranĩro

Hinya na ũcamba

Ũhotani wa ũtungati-inĩ

ÛTARĨRIA

(JOSHUA 1:1-3)

MUSA NA JOSHUA

"Na rĩĩ, thuutha wa gĩkuũ kĩa Musa ndungata ya Ngai, Jehova akĩĩra Joshua mũrũ wa Nuni, ũrĩa watungatagĩra Musa, atĩĩ" (Joshua 1:1)

Gĩcunjĩ kĩa mbere kĩa Joshua, Musa agwetagwo maita ikumi na rĩmwe, narĩo rĩtwa rĩake rĩkonekana rĩgĩcokera thĩiniĩ wa ibuku rĩothe.

Nĩ kũrĩ mohananu maingĩ kũrĩ atongoria aya eerĩ:

Ona gũtuĩka gĩcunjĩ kĩa mbere kĩaragĩrĩria ũtiganĩri wa atongoria anene a Aisraeli, hatĩrĩ ona ũmwe wao erĩ arĩ we mwarĩrĩrio mũnene wa ibuku rĩrĩ. ũrĩa wa bata mũno nĩ Ngai We Mwene, ũrĩa ciugo Ciake irahumbũria ibuku, na ũtongoria Wake ũkarĩiyũra. Gũtirĩ nganja nũũ warĩ mũtongoria wa ma wa Aisraeli.

**Ngai akĩmoimĩrĩra
(Thaa. 3:2-4; Josh. 5:13-14)**

**Makĩrwo marute iratũ
ciao
(Thaa. 3:5 ; Josh. 5:15)**

**Ngai akĩmerĩra
gũkoragwo hamwe nao
(Thaa. 3:12; Josh. 1:5)**

**Makĩrĩa iruga rĩa
Bathaka
(Thaa. 12:21-23; Josh. 5:10)**

**Mahĩtũkĩire rũũ thĩiniĩ
ta thĩ nyũmũ
(Thaa. 14:21-22; Josh. 3:14-17)**

**Mokĩte na Mana, hĩndĩ ĩngĩ
magĩthira (Thaa . 16:4-5, 31;
Josh. 5:11-12)**

**Matũmire athigani
magathigane bũrũri
(Nda. 13:1-3; Josh. 2:1)**

“Joshua rĩu nĩwe warĩ mĩtongoria mwĩtĩkĩrĩku wa Aisiraeli. Amenyekete ta njamba ya mbaara, na iheeo na ũũgĩ wake ciarĩ cia goro ihinda-inĩ rĩrĩ rĩa historia ya andũ ake. Na ũcamba, mũrũgamo, na kũmĩrĩria, gũkorwo ho, ũtarĩ ungumania, ũteyendete, rĩrĩa aratangĩkĩra arĩa athĩtwo athaitĩre, na makĩria moothe, agĩkĩrwo hinya nĩ nĩ wĩtĩkio wĩ muoyo thĩiniĩ wa Ngai—ucio nĩguo warĩ mĩtugo wa mũndũ ũrĩa wathũrĩtwo na ũngai atongorie mbũtũ cia Aisiraeli rĩrĩa maingĩraga Bũrũri wa Kĩranĩro. Rĩrĩa marĩ werũ-inĩ akoragwo arĩ ta mĩtũmĩki mũnene kũrĩ Musa, na ũhoreru wake, wĩhokeku ũrarĩ wa gwĩtua, mũrũgamo wake rĩrĩa arĩa angĩ othe menyenyo, na ũrũmu wake kũnyitĩrĩra ma gatagatĩ-inĩ ka ũgwati, nĩ onanĩtie ũira wa wagĩrĩru wake wa gũtuĩka mĩtongoria thutha wa Musa, ona atarĩ aretwo oe itemi rĩu nĩ mũgambo wa Ngai.”

MŪHIANĪRE WA IBUKU RĪRĪ

“Musa ndungata yakwa nĩakuĩte. Na rĩrĩ, wee na andũ aya othe, mwĩhaarĩriei kũringa Rũũĩ rwa Jorodani mũtoonye bũrũri ũrĩa ngũmũhe, o ũcio ngũhe andũ a Isiraeli” (Joshua 1:2)

Ibuku rĩa Joshua rĩonanagia gũkinyanĩra kwa ciĩranĩro iria Ngai arĩte kĩrĩkanĩro na Aisiraeli rĩrĩa amarutaga Misiri, amaha Kanaani. Ciĩ hamwe ũtarĩria (gĩcunjĩ kĩa 1) na ibuku rĩo rĩene rĩgayanĩtio icunjĩ inya ciĩrũgamĩtie:

KŪRINGA gũthĩĩ Kanaani

Joshua 1:1-9

Joshua 1:1-5:12

KWĪGWATĪRA Kanaani

Joshua 1:10-11

Joshua 5:13-12:24

KŪGAYA bũrũri

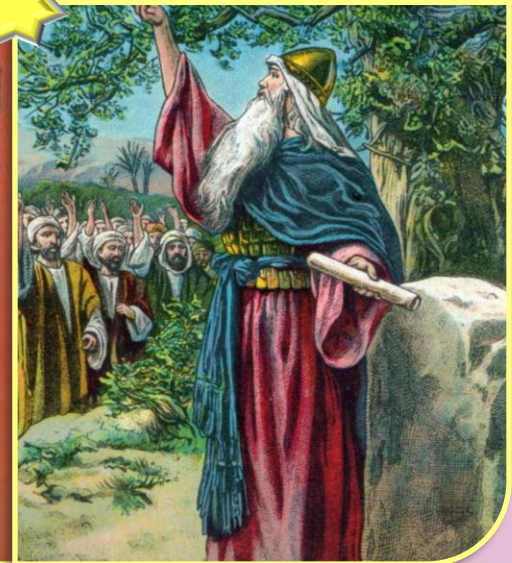
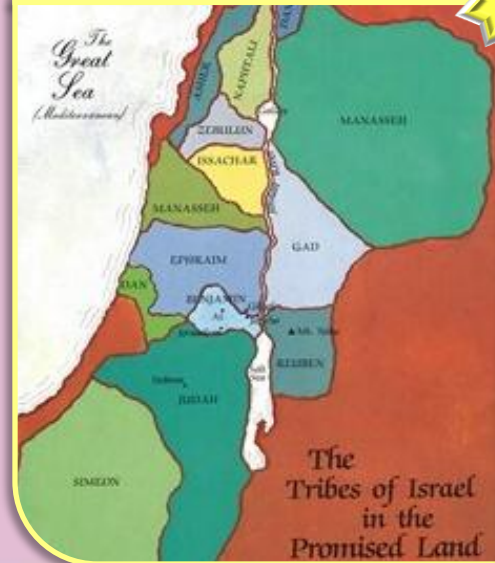
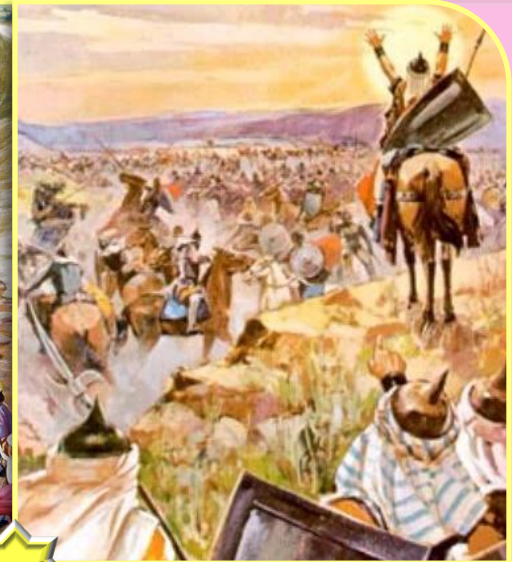
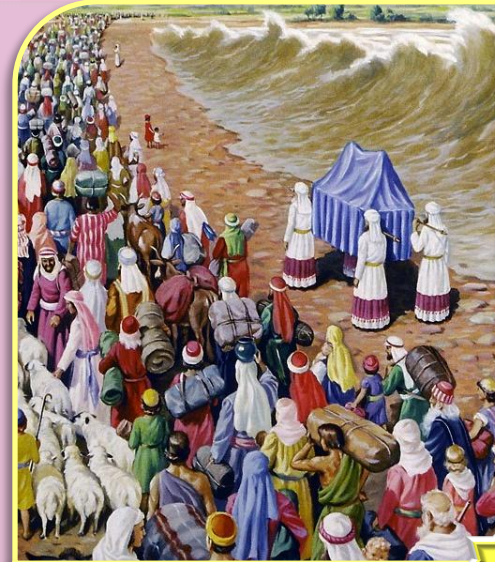
Joshua 1:12-15

Joshua 13:1-21:45

ŪTUNGATA kũhtũkĩra wathĩkĩri wa watho

Joshua 1:16-18

Joshua 22:1-24:33

ŨMĨCENI WA JOSHUA (JOSHUA 1:4-9)

KŪGAYA CIĪRANĨRO ICI

**“Na rĩrĩ, handũ o hothe harĩa mũgaakinya na makinya manyu nĩngamũhe,
o ta ũrĩa ndeerire Musa” (Joshua 1:3)**

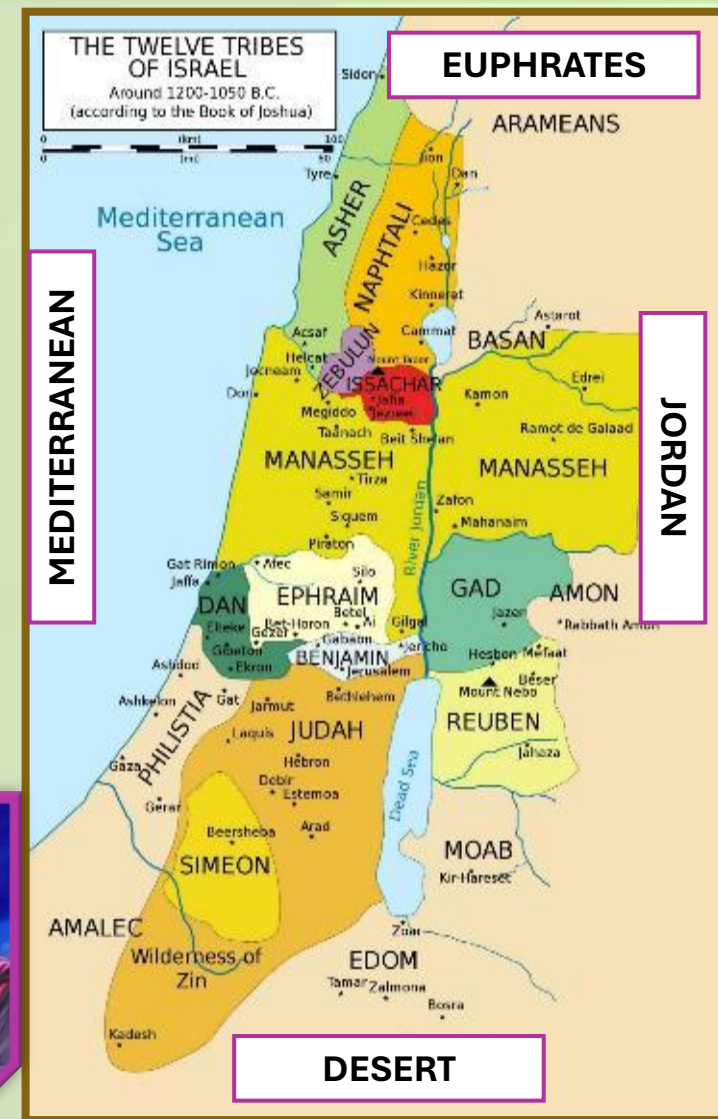
Thĩiniĩ wa Joshua 1:3, Ngai araria thĩiniĩ na kĩũnabii wa ihinda rĩu. Araria igũrũ rĩa Kanani ta ĩrĩkĩtie kũheeo Aisiraeli. ũũ nĩ kuga atĩ Ngai nĩ ũmĩrĩria mũkinyanĩru ũhotani thĩiniĩ wa tharĩkĩro ciao.

Na o rĩngĩ akĩmaririkania igũrũ rĩa ũnyihu ũrĩa tharĩkĩro iyo ũngĩakinyirie (Josh. 1:4): karũhari karĩa ge gatagatĩ ka Rũũĩ rwa Jorodani (irathĩro) na Iriiya rĩa Mediteraneanu (ithũĩro), kuuma werũ-inĩ (itherero) onginya Rũũĩ rwa Efarata (rũgũrũ).

Agĩcoka akĩhũgũkĩra Joshua akĩmũmĩrĩria atĩ angĩkorwo nĩegũkorwo na hinya na ũcamba, gũtire o na ũmwe ũkamwĩtiria (Josh. 1:5-6).

**No ũhotani ndwarĩ moko-inĩ ma kĩyo kĩa Joshua we mwen, no nĩ thĩiniĩ wa gũkorwo ho kwa Ngai. Akĩmũmĩrĩria, o ũrĩa omagĩrĩria o ũmwe witũ :
“Ngũkorwo hamwe nawe” (Josh. 1:5; Mt. 28:20).**

HINYA NA ŪCAMBA

"Githĩ ti-nĩ ngwathĩte? Wee gĩa o na hinya na ũũmĩrĩrie. Ndũkanetigĩre o na kana; ũũrwo nĩ hinya, nĩgũkorwo Jehova Ngai waku arĩ hamwe nawe kũrĩa guothe ũrĩthiiga." (Joshua 1:9)

Mbere ya kũria Joshua hinya na ũcamba thĩiniĩ wa mbara (Josh. 1:9), Ngai amũririe hinya na ũcamba wa gũtĩya Watho (Josh. 1:7).

ũyũ noguo cira ũrĩa twĩnaguo ũmũthĩ. Ngai aratũria twĩkĩre kĩo tũnyite Watho Wake (Kũg. 14:12). Tũrabatara ũcamba mũingĩ mwena-inĩ witũ.

Ha itemi Rĩake, Amũheire kĩrĩko atĩ "ndĩkoragwo nawe o kũrĩa guothe wathĩ" (Josh. 1:9), agĩtũteithia kũrũwa mbara ĩrĩa tũkoragwo thĩiniĩ. Ti wa mwĩrĩ, no "na aathani, na mothamaki, na maahinya ma gũkũ thĩ ĩno ĩrĩ nduma, o na mbũtũ cia maroho mooru marĩ kũrĩa igũrũ" (Aef. 6:12). Nĩguo tũhote ũndũ ũyũ, nĩ atũhete matharaita marĩa magĩrĩire (Aef. 6:13-17).

Hingũro cia ũhotani nĩ kwĩhoka Ngai kũna. Nĩguo twĩke ũguo, twagĩrĩrwo kũmwarĩria We kaingĩ o mũthenya (Aef. 6:18).

ŪHOTANI WA ŪTŪMWO

"Ciugo cia Ibuku rĩĩrĩ rĩa Watho itikanatige kwario nĩ kanua gaku; no wĩcũũranagie ũhoru warĩo mũthenya na ũtukũ, nĩgeetha ũmenyagĩrĩre gwĩka maũndũ marĩa mothe maandĩkĩtwo thĩĩnĩ warĩo. Hĩndĩ ĩyo nĩ ũkaagaacĩra, na ũgĩe na ũhootani." (Joshua 1:8)

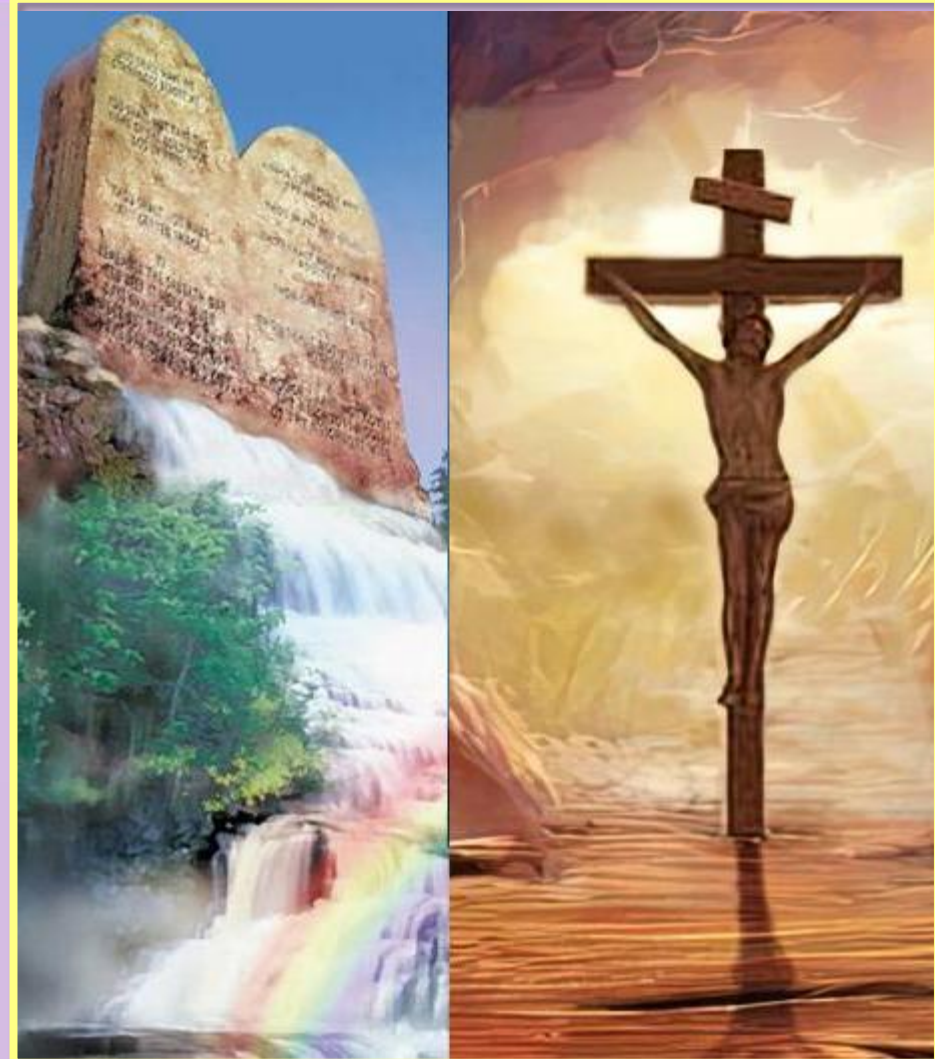

Ūhotani na mworotererie na mwonere wa ũngai ndũngĩnyitanĩra na ũhotano wĩna mworotererio na mwonere wa ũmũndũ.

Ūhotani wa naihenya thĩ-inĩ tũrĩ no wonekire tu na harĩ na kũna kwa watho mũtheru na mawatho wa ũmũndũ, no ũhotani wa ma na wa tene tene ndũngĩhoteka (Josh. 1:8).

No tũgĩe na ũhotani tũngĩrũmĩrĩra mĩrũgamo na thogora ũrĩa ũhetwo Watho wa Ngai. No nĩngĩ ũhonokio ũyũ ti wĩra wa ciĩko?

Gũtire ona hanini. Wĩtĩkio na watho itikoragwo cikĩnyitanĩra hamwe, tiga tu o gũkinyanĩrithania (Aro. 3:31). Rĩrĩa tũraria igũrũ rĩa Watho, twaragĩrĩria njĩra ĩrĩa twagĩrĩirwo nĩ gũikara nayo, no ti ũrĩa tũhonoketio. ũrata witũ na Ngai wambararagio thĩiniĩ wa gwathĩkĩra gwĩtũ kwa wendi Wake

“Mũkristũ hĩndĩ ciothe akoragwo na mũteithia wĩ hinya thĩiniĩ wa Mwathani. Njĩra iria Mwathani ateithanagia nacio no twage gũcimenya; no ũũ nĩ tũũũ: Ndangĩrekereria arĩa maigaga mwĩhoko wao harĩ We. Na korwo Akristũ no mamenye nĩ maita maigana anathĩrĩra njĩra ciao, niguo wendi wa thũ igũrũ rĩao ndũkahinge, matingĩtubaga magĩthiĩ makĩng’ung’uraga. Wĩtĩkio wao wagĩrĩrwo gũikara o he Ngai, na gũtingĩkorwo igerio rĩngĩkorwo na hinya wa kũmenyenyia. Mangĩmũtambũra We ta ũũgĩ wao na ũteithie wĩ hakuhĩ, na ahĩtũkie kũu endaga kĩrute wĩra kũmahĩtũkĩra.”